

Şamil Mahmudbəyov – 100

Filmlərində yaşayan rejissor

Bu günlərdə Kino agentliyinin "ARKA.Culture.az" saytında oxuduq ki, kinorejissor, Əməkdar incəsənət xadimi Şamil Mahmudbəyovun qəbirüstü abidəsi yenilənib. Sosial şəbəkələrdə isə buna görə Mədəniyyət naziri Adil Kərimliyə minnətdarlıq duyğuları ifadə olunurdu.

Tanınmış kinorejissor, Əməkdar incəsənət xadimi Şamil Mahmudbəyovun 100 illik yubileyi ərəfəsində baxımsız vəziyyətdə olan qəbirüstü abidəsinin Mədəniyyət Nazirliyi və Kino Agentliyinin dəstəyi ilə yenilənməsi xəbəri bizi də sevindirdi.

Xatırladaq ki, Şamil Mahmudbəyov 6 fevral 1924-cü ildə Naxçıvanda anadan olub. İkinci dünya müharibəsində iştirak edib, I Ukrayna Cəbhəsində döyüşən

Şamil Mahmudbəyov, eyni zamanda, aktyor olub, "Yenilməz batalyon" filmində Qaçaq Əlimərdan obrazını, Qarabağ münaqişəsinə həsr edilmiş "Fəryad" bədii filmində isə erməni Samvelin mənfi rolunu olduqca təbii oynayıb. Ağır xəstəliyə tutulmuş rejissor "Divar" və "Adam" adlı sonuncu televiziya kinolentlərini tamamlaya bilməyib və 1997-ci ildə Bakıda dünyasını dəyişib. Ondan illər sonra filmin quruluşçu operatoru Nizami Abbas "Adam"ın

ordunun tərkibində vuruşub, kontuziya alıb. Təxris olunandan sonra Moskvada Ümumittifaq Dövlət Kinematografiyası İnstitutunda oxuyub. Sonra Bakı kinostudiyasında çalışıb. "Görüş", "Qara daşlar" filmlərində 2-ci rejissor işləyib, ilk müstəqil kino işi "Əyri yolla qazanc" qısametrajlı filmi olub. Mərhum sənətkar "Romeo mənim qonşumdur" lirik komediyasının, "Qaraca qız" kinonovellasının və başqa filmlərin rejissorudur. Müharibədən sonrakı ilk illərdən bəhs edən "Şerikli çörək" filminə görə Dövlət Mükafatına layiq görülmüş.

Yeri gəlmişkən, davanın odunu-alovunu görmüş sənətkarın filmləri arasında müharibə mövzulu, bu və ya digər dərəcədə hərbi mövzuya toxunan kino əsərləri xüsusi yer tutur: "Torpaq. Dəniz. Od. Səma", "Dörd bazar günü", "Skripkanın sərgüzəşti", "Tənha narın nağılı" bu qəbildəndir.

yarımçıq qalmış montaj və post-prodakşn işlərini həyata keçirib. İnsanların bir-birinə etinasızlığından, vəfasızlığından və ümumilikdə insan tənhalığından bəhs edən kinolenti tamamlamaqla Nizami Abbas da, ssenari müəllifləri Balas Abbaszadə və Nəriman Əbdülrəhmanlı da, prodüser Rasim Həsənov da unudulmaz sənətkarın ruhuna dərin ehtiramlarını sərgiləyiblər...

Onu da deyək ki, Mədəniyyət Nazirliyi, Kinematografiya İttifaqı və Dövlət Film Fondu böyük rejissorun 90 və 95 illik yubileylərinə həsr olunmuş yadda qalan tədbirlər keçiriblər. Yalnız qəbirüstü abidəsinin təzələnməyə ehtiyacı vardı ki, o da artıq həll edilib.

Kino Agentliyinin şöbə müdiri Rəşad Qasimovun dedikləri:

– 2023-cü ilin 6 fevral sabahı Elxan Qasimov zəng vurdu ki, nahar fasiləsində vaxt elə gedək doğum günündə Şamil

Mahmudbəyovun məzarını ziyarət edək. Ora çatanda həmişəki kimi kövrəldi. Böyük rejissorun məzarının pis vəziyyətdə olması bəlkə də hamıdan çox onu narahat edirdi. Dost, həmkar olmuşdular. Üstəlik, kinostudiyanın Həmkarlar İttifaqı komitəsinin sədri Elxan müəllim olduğu üçün bu məsələni həll etməyi özünə borc bildirdi. Dedi, gələn il Şamil müəllimin 100 illik yubileyidir. Birdən başıma bir iş gəlsə, nəzərinde olsun, bu boya kişidən, "Şerikli çörək" filmindən ayıbdır. Məzar bərpa olunmalıdır. Üç ay keçmədi ki, Elxan müəllimi də itirdik. Nə yaxşı ki, arzusu yerdə qalmadı.

Bu gün Şamil Mahmudbəyovun 100 yaşı tamam olur. Əlamətdar yubileyinə 2 gün qalmış artıq onun yenilənmiş məzarı hazırdır. Saat 11-də Bakıdakı II Fəxri xiyabanda məzarı başında xatirəsi anılacaq.

Kinoşünas, Əməkdar incəsənət xadimi Aydın Kazımzadə:

– Şamil müəllim böyük istedad sahibi, əsl ziyalı və təvazökar insan idi. Tələbə ikən, kurs rəhbərləri Sergey Gerasimov və Tamara Makarova ona böyük hörmətlə yanaşır və yüksək qiymətləndirirdilər. Bakıya qayıdandan sonra ona maneçilik törətsələr, bir müddətə sənətdən ayrısalar da, bütün çətinliklərə dözdü, özünü təsdiq etməyi bacardı. Filmləri ilə özünə heykəl qoydu. Şamil Mahmudbəyovun yaradıcılığında uşaq filmləri xüsusi yer tutur. Çəkiliş meydançasında uşaqlarla işləmək rejissordan böyük ustalıq tələb edir, kiçik yaşlı uşaqların psixologiyasını bilmək, qəlblərinə yol tapmaq lazım olur. O, bunun öhdəsindən layiqincə gəlirdi. Bu gün onun haqqında belə deyə bilərik: "Filmlərində yaşayan sənətkar".

Ruhu şad olsun!